

Fagmedisinske foreninger
Yrkesforeninger

Deres ref.:

Vår ref.: 16/3367

Dato: 7.6.2016

Høring - oppfølging av forslag i Primærhelsetjenestemeldingen og Oppgavemeldingen mv.

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt et høringsnotat med forslag til lovendringer i forbindelse med oppfølging av forslag i Primærhelsetjenestemeldingen og Oppgavemeldingen.

Om forslaget: Høringsnotatet inneholder lovforslag knyttet til følgende oppgaver/tema:

1) Krav om at kommunen må ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, helsesøster og jordmor (kap. 3.3). Helse- og omsorgstjenesteloven er i dag hovedsakelig profesjonsnøytral ved at den ikke lister opp spesifikke profesjoner som kommunen må ha knyttet til seg for å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester. Regjeringen ønsker å endre dette og fikk tilslutning for forslaget fra Stortinget. Det tas sikte på at lovendringen skal tre i kraft 1. januar 2018. Det foreslås også å lovfeste at kommunene skal ha psykolog, ergoterapeut og tannlege. For disse tre gruppene tas det sikte på at lovendringene først skal tre i kraft fra 1. januar 2020.

2) Etablering av en forsøksordning hvor kommuner kan få ansvar for å drifte distriktpsikiatriske sentre (DPS) (kap. 4). Regjeringen ønsker å etablere en forsøksordning som innebærer at kommuner kan få ansvar for å drifte distriktpsikiatriske sentre på vegne av et regionalt helseforetak som fortsatt skal beholde det lovpålagte sørge for-ansvaret.

Legeforeningen er i mot dette forslaget. Det er laget et policydokument i samarbeid med Psykologforeningen og Mental helse ungdom. Fagmiljøene mener virkemiddelet er uegnet. Innsatsen for pasienter innen psykisk helse og rus trenger et reelt løft. Å gjennomføre en strukturell reform gjennom overføring av driftsansvaret til kommunen vil ha store ulemper og risiko som klart overstiger mulige positive konsekvenser. Slik bildet er i dag er risikoen og omkostningene ved et slikt forsøksprosjekt så stor at det må unngås. [Policydokumentet er tilgjengelig på Legeforeningens nettsider.](#)

3) Krav til ledelse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten (kap. 3.4) I høringsnotatet diskuteres behovet for å tydeliggjøre krav til ledelse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Forslaget må ifølge HOD sees i sammenheng med [Helse- og omsorgsdepartementets forslag til ny forskrift om styringssystem i helse- og omsorgstjenesten](#). Forskriften er foreslått å skulle erstatte forskrift 20. desember 2002 nr. 1731 om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten og inneholder direkte og indirekte krav til ledelse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Etter en helhetsvurdering har departementet kommet til at det på det nåværende tidspunkt ikke er formålstjenlig å også foreslå lovendringer for ytterligere å tydeliggjøre krav til ledelse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Sentralstyret har styrket medisinskfaglig ledelse i kommunene som et satsingsområde i inneværende periode. Sekretariatet imøteser innspill til hvordan man kan sikre bedre og tydeligere ledelse i kommunehelsetjenesten.

4) Lovfesting av at kommunen skal ha veiledningsplikt overfor spesialisthelsetjenesten på tilsvarende måte som spesialisthelsetjenesten har overfor kommunene (kap. 3.3.) I Primærhelsetjenestemeldingen understrekes det at veiledning og kompetansedeling bidrar til bedre samhandling og kompetansebygging. Regjeringen ønsker derfor å innføre kommunal veiledningsplikt overfor spesialisthelsetjenesten. Den er i all hovedsak ment å tilsvare den veiledningsplikt som

spesialisthelsetjenesten har overfor den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Dette innebærer blant annet at bestemmelsen retter seg mot helsepersonell som yter tjenester omfattet av helse- og omsorgstjenesteloven. Dette vil gjelde helsepersonell som er ansatt i kommunen, men også privatpraktiserende fastleger og fysioterapeuter. Veiledningsplikten skal gjelde "helsemessige forhold". Dette innebærer at plikten omfatter ethvert tiltak som angår pasienters fysiske eller psykiske helse.

5) Tydeliggjøring av kommunens ansvar for pasient-, bruker- og pårørendeopplæring.

I *kap 3.5* foreslås det lovendringer for å tydeliggjøre ansvaret for pasient-, bruker- og pårørendeopplæring i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Kommunene pålegges å tilby nødvendig pårørendestøtte i form av avlastning, informasjon, opplæring og veiledning, og omsorgsstønning.

6) Tydeliggjøring av helse- og omsorgstjenestens ansvar for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep (kap 3.6). Departementet hevder det er en uttalt oppfatning at vold og seksuelle overgrep i for liten grad avdekkes av helse- og omsorgstjenestene og at informasjon om dette i for liten grad viderefremmes til politiet og barnevernet. Departementet foreslår derfor at det innføres en ny bestemmelse i helse- og omsorgstjenesteloven, spesialisthelsetjenesteloven og tannhelsetjenesteloven. Bestemmelsene foreslås å omfatte: 1) Ansvar for å ha særlig oppmerksomhet rettet mot at pasienter og brukere kan være utsatt for, eller kan stå i fare for å bli utsatt for, vold eller seksuelle overgrep. 2) Ansvar for å legge til rette for at tjenestene blir i stand til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep.

7) Lovendringer som er nødvendige for å overføre ansvaret for tannhelsetjenester fra fylkeskommunene til kommunene. I *kapittel 5* foreslås lovendringer som er nødvendig for å overføre ansvaret for tannhelsetjenesten fra fylkeskommunene til kommunene.

8) Tydeliggjøring av kontaktlegeordningen for alle helseinstitusjoner som omfattes av spesialisthelsetjenesteloven. I *kapittel 6* foreslås det en lovendring for å tydeliggjøre at alle helseinstitusjoner som omfattes av spesialisthelsetjenesteloven, skal ha plikt til å oppnevne kontaktleger for pasienter som har alvorlig sykdom, skade eller lidelse, og som har behov for behandling eller oppfølging av spesialisthelsetjenesten av en viss varighet. Plikten til å oppnevne kontaktleger for disse pasientene er i dag pålagt helseforetaket.

9) Tydeliggjøring av kommunens plikter når det gjelder psykososial beredskap og oppfølging. I *kapittel 7* foreslås det en lovendring av helse- og omsorgstjenesteloven § for å tydeliggjøre kommunens plikter når det gjelder psykososial beredskap og oppfølging. Forslaget innebærer i all hovedsak presisering av gjeldende rett.

Les mer på Helse- og omsorgsdepartementets sider:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horingsnotat-om-oppfolging-av-forslag-i-primarhelsetjenestemeldingen-og-oppgavemeldingen-mv/id2502925/>

Dersom høringen virker relevant, bes det om at innspill sendes til Legeforeningen innen **1. september 2016**. Det bes om at innspillene lastes opp direkte på Legeforeningens nettsider.

Høringen finnes på [Legeforeningen.no](http://www.legeforeningen.no) under **Legeforeningen mener – Høringer**

Med hilsen
Den norske legeforening

Sara Underland Mjelva
Helsepolitisk rådgiver